

שם הילד.....
 תאריך לידה.....
 תאריך עריכת התצפיות.....
 זמן ומקום שבהם נערכו התצפיות (באיזו סביבת גן?).....
 שם הצופה ותפקיד.....

תצפית בתחומים החברתי והרגשי

שאלות מקדימות:

- כיצד יוצר הילד קשר עם ילדים?
- כיצד יוצר הילד קשר עם צוות הגן?
- כיצד מבטא הילד רגשות בחיי היום-יום?
- כיצד מבטא הילד רגשות במצבי קונפליקט?
- כיצד מתנהג הילד במהלך משחק חופשי?
- כיצד מתנהג הילד במהלך פעילות בקבוצה קטנה, במשחקי שולחן ובעבודות יצירה?
- כיצד מתנהג הילד במעברים?
- כיצד מתנהג הילד במצבים בלתי שגרתיים?
- האם מגלה הילד התנהגויות ייחודיות בולטות?
- האם נראים איתותי מצוקה בהתנהגות הילד?

כל ההיגדים מנוסחים בלשון זכר אך הם מתייחסים לבנות ולבנים

תצפית בתחום חברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	קשר עם ילדים
					נענה לקשר ולפניות של ילדים
					יוזם קשר עם חבר אחד או שניים
					מצטרף לקבוצת ילדים
					פועל בקבוצה מתוך מעורבות בנעשה
					מנהיג את החבורה שאיתה משחק
					משתלט על ילדים (מחליט עליהם)
					נכנע לאחרים ולא עומד על שלו
					דחוי באופן קיצוני על-ידי ילדים
					משמש קורבן להתגרות של ילדים
					מתבודד
					מציק לילדים (בגלוי או בהיחבא)
					תוקף/ מכה ילדים
					מגלה התנהגות בלתי מותאמת בעלת גוון מיני

תצפית בתחום חברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	קשר עם צוות הגן
					נענה לקשר ולפניות צוות הגן
					משתף את צוות הגן בחוויות
					פונה לצוות הגן לקבלת עזרה בעת הצורך
					נרגע באמצעות תמיכת מבוגר במצבי מצוקה
					יוצר קשר רק עם דמות אחת מהצוות החינוכי
					נצמד למבוגר/ים לאורך זמן
					תוקף את צוות הגן מילולית
					תוקף את צוות הגן מילולית

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	הבעת רגשות בחיי היום-יום
					מביע רגשות בצורה ברורה (קל לדעת מתי הוא שמח, עצוב, כועס)
					מביע הזדהות עם האחר ואמפתיה כלפיו (למשל: כאשר ילד בוכה הוא שואל אותו: "מה קרה?")
					משנה מצבי רוח ללא סיבה הנראית לעין
					בזמן פרידה מההורים:
					נפרד בקלות
					בוכה אך נרגע בעצמו
					מתקשה להמשיך בתפקוד
					תגובה אחרת, פרטו
					ביציאה מהגן בסוף היום:
					יוצא ללא קושי
					מגלה אי-שקט
					תגובה אחרת, פרטו

תצפית בתחום החברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	הבעת רגשות והתנהגות במצבי קונפליקט
					בולט במיוחד בהבעת רגשות, במציאת פתרונות לקונפליקט ובגישור בין ילדים
					מביע רגשות באופן מילולי
					מביע רגשות באופן בלתי מילולי
					מוצא פתרון בעצמו
					נעזר בילדים אחרים
					קורא לעזרת מבוגרים
					מתרחק ממקום האירוע לפעילות אחרת
					מתרחק ממקום האירוע ומתבודד
					מתפרץ, מכה, זורק חפצים

תצפית בתחום החברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	התנהגות במשחק חופשי ובמשחקי 'כאילו' (משחק סימבולי, סוציו-דרמטי)
					בולט ביכולתו לגוון בתכנים במשחקו, להשתמש בדמיון ולהתנהל במשחק עם ילדים נוספים
					משתמש בצעצועים באופן המקובל (כוס לשתייה, טלפון לשיחה)
					משחק באביזרים במשחקי 'כאילו' ("נגיד שהמקל הזה הוא רובה, נגיד שהצינור הזה הוא טלפון" וכו')
					מצטרף לילד/ים משחק/ים
					יוזם ומוביל משחק
					משחק עם חבר אחד או יותר במשחק סוציו-דרמטי (חלוקת תפקידים)
					בוחר באותו תפקיד בכל פעם
					מביע תכנים מהמציאות היום-יומית במשחק הסימבולי והסוציו-דרמטי
					מביע פחדים במשחק הסימבולי והסוציו-דרמטי
					מתנגד לכללי משחק בתפקידים שמציעים לו
					מביע כעס רב ומגלה תוקפנות מיולית
					במהלך משחק מתפרץ 'שובר את הכלים' בתוקפנות פיזית
					מביע תכנים מיניים במשחק הסימבולי והסוציו-דרמטי (חיקוי של אינטימיות בין מבוגרים, התפשטות)
					מפעיל חפצים באופן חזרתי ובלא מטרה במשחק הסימבולי
					מגלה התנהגויות המסכנות את עצמו במשחק הסימבולי והסוציו-דרמטי (כורך חבל סביב צווארו, נוגע בחשמל)
					מגלה התנהגויות המסכנות אחרים במשחק הסימבולי והסוציו-דרמטי (נועץ סיכה בגוף חבר כ'זריקה')

תצפית בתחום החברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	תגובות במהלך פעילות בקבוצה קטנה, במשחקי שולחן ובעבודות יצירה
					מגלה עניין, משתתף ומתמיד
					משתתף פעולה עם ילדים אחרים
					מחכה לתורו ושומר על מהלך הפעילות
					מבקש עזרה במצבי קושי
					מפסיק לשחק או לעבוד כשנתקל בקושי
					מתרגז בקלות כשלא מצליח (צועק, בוכה, מכה)
					במצבי תחרות:
					משתתף
					נמנע
					מתפרץ ותוקף
					לועג ומציק לילדים
					מקלקל עבודות של עצמו/ של אחרים

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	התנהגות במעברים
					עובר בקלות מפעילות לפעילות וממרחב אחד לאחר
					מביע אי-רצון לעבור מפעילות לפעילות אך מתמודד
					מסתובב במרחב ללא תכלית
					מגלה אי-שקט בעת הפסקת פעילות
					מתקוטט ומציק כשהפעילות אינה מכוונת או ברורה (מצבי המתנה, כשאין הוראות מכוונות)

תצפית בתחום חברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	התנהגות במצבים בלתי שגרתיים
					בכניסת זרים לגן:
					סקרן ומתעניין
					נצמד לדמות מוכרת
					בוכה
					מגלה אי-שקט
					פונה לזרים כאילו הם מוכרים או קרובים לו
					מתרחק ומסתגר
					מגלה תוקפנות
					ביציאה לטיול מחוץ לגן:
					מביע שמחה ונענה
					סקרן ומתעניין
					נשמע להוראות ולכללים
					נצמד לדמות מוכרת
					מגלה אי-שקט
					מסתכן (מתרחק מהקבוצה, מטפס וכו')
					מגלה תוקפנות (דוחף, זורק חפצים)
					כאשר נעשים שינויים בסדר היום בגן:
					התנהגותו מותאמת לשינוי
					נשמע להוראות ולכללים
					מגלה אי-שקט
					נצמד לדמות מוכרת
					מסתגר, מתבודד
					מגלה תוקפנות
					בחגיגות ובימי הולדת:
					מביע שמחה ומשתתף
					נשמע להוראות ולכללים
					נצמד לדמות מוכרת
					מתרחק ומסתגר
					מגלה אי-שקט
					מגלה תוקפנות (דוחף, זורק חפצים)

תצפית בתחום חברתי והרגשי

הערות	אף פעם לא/ כמעט אף פעם לא	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	תמיד/ כמעט תמיד	התנהגויות ייחודיות
					נצמד לחפץ אהוב (דובי, בקבוק, מוצץ)
					נצמד לחפץ סתמי (קובייה, חתיכת פלסטיק שמחזיק ביד)
					מאונן בגלוי
					מרטיב במכנסיים
					מצטאה (צואה במכנסיים)
					סובל מטיקים כלשהם
					לוקח לביתו חפצים שאינם שייכים לו
					מגלה התנהגויות תוקפניות כלפי הוריו (בזמן פרידה/מפגש איתם)
					מגלה התנהגויות בעלות גוון מיני כלפי עצמו (מתפשט, נוגע באזורים אינטימיים)
					מגלה התנהגויות בעלות גוון מיני כלפי אחרים בגלוי או בסתר (מפשיט אחרים, נוגע באברים אינטימיים)
					מגלה התנהגויות מיניות קיצוניות (החדרת חפצים, הכאבה, חיקוי יחסי מין)

חשוב לשים לב לאיתותי מצוקה שבעקבותיהם נדרשת התייחסות מיידית!

סעיף זה, בשונה משאר סעיפי הכלי 'מבטים', מצביע על שינויים בהתנהגות ולא על ההתנהגות האופיינית לילד. על כן, אין דירוג התנהגות על-פי תדירות הופעתה, אלא נשאלת השאלה אם נצפתה בה בתקופה הנידונה או שהיא אינה מתגלה כלל.

תצפית בתחום החברתי והרגשי

פירוט	לא	כן	איתותי מצוקה בהתנהגות הילד
			תגובות קיצוניות לרעשים
			תלונות על מחושים ועל כאבים גופניים
			מגלה התנהגות מינית חריגה
			ביטויי פחדים קיצוניים
			בכי רב שקשה להרגיעו (ללא סיבה גלויה לעין)
			התפרצויות זעם (ללא סיבה גלויה לעין)
			החרפת התנהגויות אופייניות לילד:
			ילד שהתנהגותו היתה מופנמת והפכת ולמסוגרת יותר
			ילד שהתנהגותו היתה סוערת מגלה התנהגות סוערת יותר
			ילד שנטה להתנהגויות פוגעות, מגלה התנהגויות קיצוניות של פגיעה בעצמו או באחרים
			שינוי קיצוני במזג ובסגנון ההתנהגות:
			ילד שהיה פעיל הופך לנמנע ולמסתגר
			ילד שהיה רגוע מפגין אי-שקט
			ילד שגילה עצמאות חוזר להיצמד למבוגר
			ילד שהיה גמול חוזר להצטאות ולהרטבה
			ילד שנגמל ממוצץ ובקבוק חוזר להשתמש בהם
			ילד שנכנס לגן בקלות מתקשה להיפרד מהוריו
			התנהגויות לא ברורות:
			מרבה בתנועות ידיים חזרתיות
			מסרב לפשוט מעיל או כובע
			ניצמד לחפץ (התנהגות שלא הייתה קודם)
			קושי (בעיקר כשלא היה קודם) במעברים מפעילות לפעילות או מסביבה לסביבה
			שינויים בהרגלי האכילה:
			ילד שנענה לאכילה מסרב לאכול
			ילד שאכל בכמויות סבירות מגלה התנהגות של אכילת - יתר
			מרבה להתלונן על רעב (התנהגות שלא הייתה קודם)
			אחר

סיכום תצפיות - תחום רגשי חברתי

ציינו את הביטויים ההתנהגותיים שנראים בעיניכם המשמעותיים ביותר, והתייחסו לשכיחות של ביטויים אלה.

ניתן להעביר לסיכום את נוסח המשפטים כפי שהם מופיעים לאחר סימון אדום /ירוק (ראו בסעיף בניית תכנית עבודה).

לגבי סעיפים שסומנו בסימן שאלה - נדרשת בהם העמקה. מומלץ להעמיק בתצפיות המתייחסות להיגדים שסומנו באדום.

סיכום ההיגדים המעידים על התפקוד המצופה (סומנו בירוק)

סיכום ההיגדים המעידים על קושי בתפקוד (סומנו באדום)

סיכום ההיגדים שביחס אליהם הוצב סימן שאלה

סיכום ההיגדים לגבי התנהגויות המעידות על יכולות בולטות

ציינו אם וכיצד נעזר הילד בדרכי תיווך כגון: התייחסות אישית, תמיכה וליווי של מבוגר, הצבת גבולות והבהרת כללים, מתן חיזוקים, קרבה לילדים
